

МОЋ ПИТАЊА

Како снажна питања унапређују рад са ученицима

Дисеминација знања стеченог на курсу у оквиру Erasmus+ пројекта

2024-1-RS01-KA121-SCH-000220891 – Едуконект

Co-funded by
the European Union

Зашто постављамо питања ученицима?

Питања служе многим сврхама у образовном процесу

- 1 Да сазнамо нешто ново
- 2 Да боље разумемо
- 3 Да активирамо мишљење ученика
- 4 Да покренемо комуникацију
- 5 Да заједно решимо проблем
- 6 Да покажемо да нам је стало
- 7 Да разумемо другачију тачку гледишта
- 8 Да поделимо искуство и знање
- 9 Да пронађемо пут ка решењу
- 10 Да усмеримо ученика у учењу

Питања имају моћ да...

1

Покрену наше мишљење

2

Подстакну нас да формулишемо
одговоре у које заиста верујемо

3

Мотивишу нас да делујемо на
основу сопствених идеја

Постављање питања нас води даље од пасивног прихватања онога што други кажу, или заглављивања у постојећим околностима, ка примени сопствене креативности на проблем.

Три стила питања

ЗАТВОРЕНА

Кратак, унапред одређен одговор (да/не или чињеница)

„Да ли си положио/ла тест?“

ОТВОРЕНА

Подстичу шире објашњење и лично размишљање

„Како ти је ишло на тесту?“

ХИПОТЕТИЧКА / РАЗВОЈНА

Истражују могуће сценарије и будуће поступке

„Шта би урадио/ла ако се на следећем испиту деси нешто неочекивано?“

Дубина разумевања и стил питања

Што су питања отворенија и хипотетичкија, потребно је више времена, али се постиже дубље разумевање

МАЊЕ ВРЕМЕНА

ЗАТВОРЕНА

ОТВОРЕНА

ХИПОТЕТИЧКА / РАЗВОЈНА

ВИШЕ ВРЕМЕНА

ДУБИНА РАЗУМЕВАЊА

Три елемента снажног питања усмереног на учење

1

ПОЗИВ

На ангажовање и размишљање ученика

2

САДРЖАЈ

Конкретна тема о којој ученик треба да размишља

3

КОГНИТИВНИ ФОКУС

Усмерење за размишљање, разраду и повезивање идеја

Примери питања која спајају сва три елемента:

- „Док размишљаш о овој наставној јединици, на које све начине би могао/ла да проверимо да ли ученици разумеју појмове и термине?“
- „Размишљајући о различитим активностима које смо данас радили заједно, како можеш да их искористиш у сопственом раду?“

Елементи „позива” на размишљање

Начин на који формулишемо позив у питању утиче на то колико ће се ученик отворено укључити

1	Пуна пажња и присуство	Наставник је искрено фокусиран на ученика током разговора
2	Приступачан тон гласа	Топео, неутралан тон који не делује као испитивање
3	Истраживачки језик	Речи попут „размишљајући о...”, „шта би било када...”
4	Позитивне пресупозиције	Питање подразумева способност и напредак ученика
5	Недихотомне форме	Питање не своди одговор само на „да” или „не”

Шта су пресупозиције?

Пресупозиције су скривена значења у реченицама, изразима или појединачним речима која делују посредно, испод површине саме поруке коју упућујемо ученику.

Оне представљају скривене поруке у језику које утичу на мотивацију, самопоуздање и понашање ученика — то су претпоставке о способностима, искуству и потенцијалу које изазивају емоције и утичу на понашање.

Негативне пресупозиције — пример

„Можда би могао/ла да пробаш једну нову ствар са својим одељењем.”

Ова, наизглед безазлена, реченица носи неколико ограничавајућих скривених порука:

„Можда”

сугерише да наставник можда неће ни покушати

„Могао/ла би да пробаш”

сугерише да постоји велика шанса за неуспех

„Једну нову ствар”

сугерише да наставник иначе ретко проба нове приступе

Од негативне ка позитивној пресупозицији

ПРЕ (затворено / негативно)

Да ли ти се допала књига?

Да ли ћеш се спремити за тест?

Да ли си учио/ла на прави начин?

ПОСЛЕ (дубље / позитивно)

Анализирајући прочитану књигу, који су ликови или догађаји највише те изненадили?

Размишљајући о предстојећем тесту, који ће бити твој први корак у припреми?

Осврћући се на начин на који си учио/ла, шта би могло да ти помогне да следећи пут постигнеш још боље резултате?

GROW модел — коучинг питања

Постављање питања уместо давања готових одговора мотивационо ангажује ученика/колегу

GOAL — ЦИЉ

Дефинисање кратких и дугорочних циљева

„Који конкретан циљ у учењу желиш да постигнеш?“

REALITY — СТВАРНОСТ

Истраживање тренутне ситуације

„Каква ти је тренутна навика учења?“

OPTIONS — ОПЦИЈЕ

Идентификовање и процена различитих стратегија

„Које различите приступе учењу си до сада пробао/ла?“

WILL — ВОЉА / АКЦИЈА

Шта ће особа урадити и до када?

„Шта конкретно предузимаш већ следеће недеље?“

Активност: „Погоди ко сам”

Практична вежба за увежбавање хипотетичких питања у учионици или на семинару

- 1 Један учесник/ученик глуми познату личност (уметника, научника, спортисту...)
- 2 Група поставља питања како би открила о коме је реч
- 3 Особа која глуми одговара само на хипотетичка питања — не одговара на затворена или отворена питања
- 4 Група може направити највише 5 грешака (грешка = затворено/отворено питање или погрешан покушај погађања)

Циљ вежбе: показати колико хипотетичка питања захтевају дубље размишљање и креативност у одговорима.

Препоруке за наставну праксу

- 1 Постављајте питања пре него што понудите готове одговоре
- 2 Бирајте стил питања у складу с временом које имате и жељеном дужином разумевања
- 3 Формулишите питања користећи позитивне пресупозиције
- 4 Дозволите ученицима да сами дођу до одговора и решења
- 5 Питања граде самопоуздање, критичко мишљење и самосталност ученика

Хвала на пажњи!

Одрицање од одговорности :

- „Презентација је део пројекта финасиран средствима Европске уније. Изнети ставови и мишљења припадају искључиво ауторима и не одражавају нужно ставове Европске уније која не може бити одговорна за било какву употребу информација садржаних у презентацији.“

Co-funded by
the European Union